

CEREBRUM GRATIA PRINCIPIS ANIMAE,

quemadmodum sensus quoque ac motus ex nostro arbitratu pendens,
extractum esse. Caput I.Quid quintus
liber et sexus
pertractatus.Septimi libri
argumentum.Cerebri fun-
ctionū et par-
tium brevis e-
numeratio.In lib. de Ve-
narum & Ar-
teriarum sectio
ne.

INSTRUMENTA nutritioni famulantia duobus proximè precedentibus libris utcumq; aggressus sum. Prior namq; cibi potionisq; organa (in quorum præcipuo uiscere concupiscibilem animam residere diximus) & dein propter loci uiciniam, partiumq; conexum membra generationi dedicata enarrauit. Posterior autem eas partes recensuit, quibus aëreæ substantiæ reficiendæ, ac innati caloris augendi recreandiq; munus concreditur: in quorum primario uiscere uim irascibilis animæ insitam esse innuimus, inibi Stoicorum & Peripateticorum suffragiis haud adeo acquiescentes, ut & animæ principatum in corde collocari testemur, neruosq; ab illo originem ducere donaremus. Quapropter quum sensus motusq; arbitrarij, & prin-

cipis animæ (cuius beneficio imaginamur, ratiocinamur, memoramus) fomes adhuc commemoranda super sit, præfens liber illi opportunè consecrabitur, cerebrum ipsiusq; partes uniuerfas unā cum sensuum organis pertractaturus. Quemadmodum itaq; cordis substantiæ, uitalis animæ uis, ac propriæ icoris carni, naturalis animæ facultas induntur, in super ut itur crassior rem sanguinem, ac qui perquam caliginosus est, naturalem spiritum, & cor item rursus sanguinem impetu per corpus ruentem unā cum uitali spiritu conficiunt, & perinde atq; hæc uiscera per dedicatos sibi canales omnibus corporis partibus suas materias deriuant, ita quoq; cerebrum aptam ipsius muneri obtinens materiā, in proprijs sedibus, ac illius functioni appositè subministrantibus instrumentis, animalem spiritum longè clarissimū tenuissimūq; parat, quo ad diuinas principis animæ operationes partim utitur, partim autem ad sensuum motusq; instrumenta per neruos tanquam per funiculos continuo distribuit, ea nunquam spiritu, qui præcipuus eorum instrumentorū functionis autor censetur, destituens, non minus sanè quam iecur & cor nullas corporis partes suis quas illis impertit materijs (tantisper dum ualet homo) indigas relinquunt, etiam si non semper cum qualitate tum copia easdem diffundant. Nerui igitur (quorum originē à cerebro pendere in quarto libro indicauimus) id cerebro præstant, quod magna arteria cordi, & caua iecori, ut qui paratum à cerebro spiritum illis quibus hunc mandari oportuit instrumentis deducant, diligentesq; cerebri satellites & nuncij censeantur. Cæterum animali spiritui materiā suppetit uitalis spiritus, in arterijs numerosa serie ambas cerebri membranas accedentibus abundans, & dein aër quem uersus cerebrum tum per foraminula priuatim olfactus organi occasione in octauo caluariæ osse exculpta, tum comprimis per ea caluariæ foramina quæ palatum spectant, inter spirandum attrahi multo antè diximus. Ac aër quidem, qui dum inspiramus per angustissimos flexuososq; & tortuosos ductus inter duram cerebri membranā ac tenuem attrahitur, atq; ob difficilem transitum extenuatur, cerebroq; aptissimus redditur, undecumq; ubi aditum reperit, in cerebri dextrum & sinistrum, & horū medium uentriculos sese insinuat. Vitalis autem spiritus & si copiosissimus in omnibus tenuis durq; membranæ uasis ductibus ue habeatur, attamen in dextrum & sinistrum cerebri uentriculos plurimus à præcipuis arteriarum ramis fertur, quas superius obliquo longoq; ductu contra Galeni placitum caluariam perforare, atq; ad glandis cerebri pituitam excipientis latera porrigi retulimus. Ab his namq; arterijs, quas reticularē plexum Galenus efformare docuit, non minimæ soboles tenuis membranæ processibus suffultæ, per humillimas dextri sinistriq; uentriculi sedes ingrediuntur, tandem secundum totum uentriculorum progressum in illorum amplitudinem incedentes. Verum præter has arterias, & quarto quem ego ita nunc cupauimus duxi mebrang sinu uas quoddā sub eo corpore quod testudinis cameræ ue instar arcus extructū imaginē refert, ac nobis cameratū appellatur, in anteriora cerebri per cōmunem dextri sinistriq; uentriculi cavitatem, seu potius tertium cerebri uentriculum contēdit. Hoc uas tandē in duos ramos bipartitum, uno ad dextrum, altero ad sinistrum uentriculum diffunditur, & eius loci arterijs commixtū, rete efformat, quod ab extimi fœtus inuolucris imagine nomē inuenit. Ab aëre itaque in cerebrum ingresso, ac uitali illo spiritu ob frequentes sanè anfractus ad cerebri usus magis magisq; adaptato, in cerebri dextro sinistroq; uentriculis, & ipsorum mutua concauitate

tertio ue

tertio ue uentriculo animalis spiritus à cerebri uirtute elaboratur, quam auctorum ad iustitiam cerebri substantiæ temperamento, pendere credimus animalis portio tertio cerebri uentriculo per oblongū meatum inter ea clunibus & testibus assimilabuntur porrectum, in cerebelli uentriculum cerebelli sinus, partim dorsalis medullæ cavitates efformant. Ab hoc uen medullam, atq; ita in neruos ab illa propagatos, animalis spiritus non metur. A reliquis autem cerebri uentriculis, spiritum in neruos ab illis proximates, ac sic in sensuum motusq; arbitrarij organa dispensari arbitramur, nosceprantes, num spiritus ille tenuissimus per aliquos neruorum meatus an secundum nerui corporis latera luminis modò ad columnam, dirigat duntaxat continuitate cerebri uis ad partes pertingat. Atq; hætenus sanè uiuorum animalium sectionibus admodū probabiliter & uerè quodammodo. Sed qui in imaginatione, ratiocinatione, cogitatione, memoria (aut quæ nescio quorum dogmatibus acquiescens, principis animæ uires subdiu uelis) cerebrum suo fungatur munere, haudquaquæ ex sententiā apprehend inde flosq; cerebri partium intuitu, ac deinceps ex reliquarum partium uel leuiter in dissectione exercitatum haud latet, speculatione, qua similis probabile quid in discipulo possem, id sanè citra sanctissimæ fidei labem neu. Quis enim, Deum immortalē, huius ætatis philosophorū, addam & the admirabitur, qui tam ridiculè diuinæ ac summæ admirabili hominis cerebretes, ex ipsorū somnijs in humanæ fabricæ cōditorem impijsimis, nō secus essent, nescio quam cerebri struem nugacissimè ementiuntur, eam quam in atque adeo eis quos corpori præstare debuit uisibus affabrè immensus rprocul ab oculis arcetes, suamq; tot inartificiosis abundantem monstrisrum (pro pudor) solliciti in quantam impietatem teneros quos institutū successu rapiunt, tunc uidelicet, quum illi præceptorum sectis non ampli operum discendi cognoscendiq; studio flagrant, proprijs manibus in malibus, quæ ipsis fuere tradita, rimari, altiusq; expendere aggrediuntur rix excidit, me quum in Castrensi pædagogio Louanienis gymnasijs facitissimo, philosophiæ operam nauarem, in commentarijs quos præcepti theologus, ob idq; ad pias opiniones cum philosophorū miscendas inter mie moderatores paratissimus, in Aristotelis libros de Anima prælegebatribus donari uentriculis, atq; horum primum anteriorem, secundum msteriorem esse, eosq; à situ ad hunc modum nomen obtinere, & à functionari. Siquidem primus seu anterior, qui frontem respicere dicebatur, sensus nuncupatus est, quod ab hoc quinq; sensuum nerui suis instrumentis neruorum beneficio odores, colores, sapores, sonos, & tactiles qualitates deduci, illi homines arbitrantur. Ac proinde præcipuus primi uentric obiecta quinque sensuum, quorum genus sensum communem uulgo uoc illa ad secundum uentriculum, qui meatu quodam primo necessebatur, tradus de eo obiecto imaginari, ratiocinari & cogitare possit. quippe uentratio tribuebatur. Tertius autē uentriculus memoriæ erat sacer, in quem ex obiectis illis, de quibus abudē ratiocinatus esset, mādari uoluit, cōmōtius uentriculus hæc prout humidior siccior ue erat, aut ocyus aut tardius aut lapidem duriorē insculpebat. Dein pro sculpturæ leuitate uel diffitriculum que ipsi mandātur, aut breuiori, aut longiori temporis interualaria illa docent. Neque profectò tertius iste uentriculus hæc sibi suoq; n insculpit, sed secundū uentriculi gratia, nimirū ut quoties hic de aliquo n dīto, ratiocinari instituit, ille ocyus hoc quicquid est in secundum uentri in rationis officinā uersandū exporrigat. Cæterum ut singula quæ ita no assequeremur, tabula quædā ostendebatur nescio à qua philosophiæ M dictosq; iam uentriculos oculis subiiciens, quam nos discipuli prout schol erat studiosior, suis commentarijs expressius appingebamus. Neq; hæc uentriculos complecti nobis persuadebatur, uerū ipsam quoq; omne nedum cerebri, ostendere arbitrabamur. Atq; hæc Opificis nostri solerti fabrica nunq; inspicientiū sunt figmenta: qui quā in cerebri cōstructione seqūes sermo ostendat, qui eadem methodo qua in duobus proximè pr sum, post perfunctoriam hanc cerebri descriptionem, ipsius partes scori